

בס"ד. שיחת יום ג' פ' לך לך, ד' מרחשון ה'תשכ"א.

בלתי מוגה

א. ידוע מאמר הגמרא 'גדולה לגימה שמקרבת', כפי שלמדים מהעדר הלגימה "שהרחיקה שתי משפחות מישראל (עמון ומואב), שנאמר² על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים" (שלפי שלא קדמו ישראל בלחם ומים נכתב שלא יבואו בקהל).

ויש לקשר זה עם שיעור היום בפרשת השבוע — כמובן מתקנת רבינו נשיאינו ללמוד בכל יום פרשה חומש עם פירוש רש"י³, ששיעור חומש היומי שייך ליום זה — שבו מסופר ע"ד הפירוד שבין אברהם ללוט, "ויסע לוט גו' ויפרדו איש מעל אחיו"⁴, שמזה נעשה אח"כ הפירוד שבין בני" לעמון ומואב (בניו של לוט).

ומזה למדים עד כמה גדול כחה של לגימה בנוגע לפעולת הקירוב — אפילו בנוגע לעמון ומואב (שאלו היו מקדמים את ישראל בלחם ומים, ה' ביניהם מצב של קירוב), ובמכ"ש וק"ו בנוגע לבני" עצמם, וכדלקמן.

ב. ובפרטיות יותר — שפעולת הקירוב שע"י לגימה היא גם במצב של תוקף הפירוד ביותר.

ובהקדם מ"ש⁵ "פוטר מים ראשית מדון", היינו, שענין של מדון ופירוד, הנה גם כאשר מתחיל באופן קל ביותר, הרי אם לא יעצרו ויתקנו את הדבר, ילך ויתחזק הפירוד כו'. ועאכו"כ כשמדובר אודות הפירוד דבני" מעמון ומואב, פירוד שנמשך לאורך ריבוי שנים ודורות, החל מזמנו של אברהם אבינו, קודם מ"ת, ונמשך גם לאחר מ"ת כו' — הרי בודאי שהפירוד הוא בתוקף ביותר.

ועוד זאת, שהפירוד בין לוט לאברהם ה' קשור עם גילוי השכינה — כפי שמפרש רש"י בשיעור היומי על הפסוק 'וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו', ש"כל זמן שהרשע עמו ה' הדיבור פורש ממנו".

(4) פרשתנו (לך לך) יג, יא.

(5) משלי יז, יד. וראה סנהדרין ו, ב

ואילך. אג"ק ח"ט ע' קפה. ריש ע' קצט.

(6) פרשתנו שם, יד.

(1) סנהדרין קג, סע"ב (ובפרש"י).

(2) תצא כג, ה.

(3) ראה אגרות-קודש שלו ח"ז ע' ל (נעתק

בהקדמה ל"היום יום"). ועוד.

והיינו, שמדובר אודות פירוד שיש לו תפיסת מקום הן למעלה והן למטה, והן בהקישור דמעלה ומטה ביחד — שזהו תוכן דיבור ה' לאברהם, גילוי השכינה (דבר הוי") למטה מעשרה טפחים לנשמה בגוף — שהקישור דמעלה ומטה הו"ע נעלה יותר מאשר מעלה בפ"ע ומטה בפ"ע, וגם בדרגא זו (דקישור מעלה ומטה) יש תפיסת מקום לפירוד זה. ולאחרי כל זה, הנה גם בנוגע לפירוד שכזה — אומרים חז"ל "גדולה לגימה שמקרבת". והיינו, שגדול כחה של לגימה לפעול לא רק בדבר קרוב שלא נתפרד, ולא רק לבטל ענין של פירוד סתם, אלא אפילו כשיש מצב של פירוד שיש לו תפיסת מקום ופועל למעלה ולמטה ובחיבור מעלה ומטה ביחד — גדולה מעלתה של לגימה עוד יותר, ובכחה לבטל אפילו סוג פירוד כזה.

ג. ויש להוסיף בדיוק לשון חז"ל (שלהיותו לשון בתורה מדוייק הוא בכל הפרטים) "גדולה לגימה שמקרבת":

"גדולה" לאמיתה — שייך לומר רק על ענין שלמעלה מסדר השתלשלות, כי כללות סדר ההשתלשלות נקרא בשם "קטן".

וכידוע הפירוש דתורת החסידות⁹ בפסוק⁸ "מי יקום יעקב כי קטן הוא" — שבחינתו של יעקב נקראת בשם "קטן" להיותה באופן ש"מבריח מן הקצה אל הקצה", "מרום המעלות ומדרגות עד סוף כל דרגין"¹⁰, אשר, עם היות שנכלל בזה מהקצה העליון עד להקצה התחתון של כל סדר השתלשלות, מ"מ, הרי זה בגדר קצוות, ולכן נקרא בשם "קטן" — היפך הענין ד"גדולה".

ומזה מובן שכאשר אומרים "גדולה לגימה שמקרבת" — ה"ז ענין שיוצא מגדר "קטן" לדרגא שלמעלה מסדר השתלשלות שנקרא בשם "גדולה", ומשום זה ביכלתו לפעול קירוב לא רק בדברים שהם נפרדים מצד מטה בפ"ע או מצד מעלה בפ"ע, אלא גם בנפרדים שהפירוד שלהם נוגע במקום כזה שמשם נלקחת היכולת והאפשריות להיות גילוי דבר ה' לנשמה בגוף, כהדיבור לאברהם אבינו אחרי הפרד לוט מעמו.

ד. ואם בנוגע ללגימה שהיתה יכולה לבוא מאינו-יהודי אמרו חז"ל "גדולה לגימה שמקרבת" — עאכו"כ כשמדובר אודות בני,

(9) זח"ב קעה, רע"ב. ועוד.

(10) תניא פ"ג (יט, א). וראה אגה"ק ס"ו קי, ב). ובכ"מ.

(7) ראה שערי אורה שער החנוכה ד"ה בכ"ה בכסלו פל"ח. אזה"ת דרושי חנוכה רחצ, ב. ועוד.

(8) עמוס ז, ב. ה.

ובפרט כאלה שבעצמם ובעצמיותם מקורבים הם, ומה גם בשעה שעומדים בקירוב גם במקום גשמי ובענינים גשמיים, וצריכים רק להבהיר שקירוב זה יומשך גם מכאן ולהבא, מבלי הבט על כך שמתחיל הסדר של "ויעקב הלך לדרכו"¹¹, שאז נעשה פירוד מצד המקום הגשמי, הרי בודאי שגדול כחה של לגימה לפעול שכל זה יהי ביתר שאת וביתר עוז,

ועד שענין זה מגיע לא רק בחיצוניות, אלא גם בפנימיות כל הענינים — שהרי גם למעלה מסדר השתלשלות ישנו הן ענין החיצוניות והן ענין הפנימיות, והפעולה ד"גדולה לגימה שמקרבת", היא גם בבחי' הפנימיות.

ה. אמנם, בנוגע לבחי' הפנימיות לאמיתתה, ששם לא שייך ההפסק דמקום גשמי, ולא שייך שם ענין של פירוד כו' — אין צורך לכאורה בפעולה בשביל ענין הקירוב?

אך הענין הוא, שמצינו עד"ז בענין ה"זכרונות" דראש השנה, "אמרו לפני כו' כדי שיעלה זכרוכם לפני"¹² — דלכאורה, כשמדובר אודות הרצון העצמי מהקב"ה לישראל ומישראל להקב"ה, הרי לא שייך בזה היפך הזכרון, ומהו הצורך לחפש עצות "שיעלה זכרוכם לפני"? ומזה מוכח שגם בענין עצמי שנמשך מבחי' הפנימיות שלמעלה, עם היותו קיים ולא שייך בו ביטול ח"ו, מ"מ, צריך לפעול שיומשך ויתגלה באופן ד"אתה זוכר", ועד שבשביל זה צריך להיות ענין של כריתת ברית, כסיום וחותם הברכה: "זוכר הברית"¹³.

ומזה מוכן גם בענין "גדולה לגימה שמקרבת" — שהצורך והפעולה בזה אינו רק בנוגע לאינם-יהודים עם (להבדיל) יהודים, אלא אפילו בין בני"גופא, ואפילו בשעה שאין הפסק ופירוד ביניהם, ואפילו בענינים פנימיים שבהם לא שייך ענין של פירוד, הנה גם שם ישנה תועלת הפעולה ד"גדולה לגימה שמקרבת" — כמו הפעולה ד"אמרו לפני כו' כדי שיעלה זכרוכם לפני".

ו. ואין ענין יוצא מידי פשוטו — שצריכה להיות לגימה כפשוטה, שזהו כללות המנהג — כפי שראינו אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר, וכן הי'

(11) ויצא לב, ב. וראה לעיל ע' 148. (13) נתבאר בהמאמר פ"ה ואילך (לעיל ע' וש"נ. 177 ואילך).

(12) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

אצל רבותינו נשיאינו שלפנ"ז — שענין ההתועדויות קשור עם לגימה כפשוטה.

ובפרט ע"פ מ"ש בכתבי האריז"ל¹⁴, ומבואר בארוכה יותר בתורת החסידות¹⁵, בפירוש הכתוב¹⁶ "כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי' — שבלחם — יחי' האדם", היינו, שבאמצעות הלחם הגשמי דוקא מגלים את הפנימיות ("מוצא פי הוי'").

ועד"ז בהענין ד"גדולה לגימה שמקרכת" (אכילה שמאכילין אורחים¹⁷) — שע"י ה"לחם", שזהו כללות השם דעניני מזון¹⁸, נפעל ענין הקירוב גם בבחי' הפנימיות האמיתית, ומשם נמשך גם בבחי' הפנימיות והחיצוניות, ועד שנמשך גם בדרגא שיש בה תפיסת מקום לריחוק מקום גשמי — שגם שם יתבטל ענין הפירוד, ויהי' ענין ההתקשרות והדביקות, ועד לענין ההתאחדות, מבלי הבט על כך שהגוף של איש פלוני נמצא במקום זה והגוף של השני נמצא במקום אחר.

וע"ד המבואר בתניא¹⁹ שכאשר עושים גופם טפל ונפשם עיקר אזי יכול להיות המעמד ומצב ד"אחים ממש", "שכולן מתאימות ואב א' לכולנה", ועי"ז ישנו אמיתית ענין התומ"צ — כן הוא גם בנדו"ד, שכאשר עושים את הפסק המקום הגשמי לדבר טפל [כיון שהצורך בו אינו אלא כדי להפיק ממנו את ה"מוצא פי הוי'" שבו], אזי נשאר בכל התוקף לא רק ה"שייכות", ולא רק ה"התקשרות", ולא רק ה"דביקות" ולא רק ה"התאחדות", אלא גם הענין ד"יחיד", עד כדי כך, שלא שייך לומר שישנם דברים נפרדים שנתאחדו, אלא רק הענין ד"יחיד" — "יחיד" למטה, שזהו הכלי לה"יחיד" למעלה.

* * *

ז. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה אל יפטר אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה כו'.

* * *

ח. כ"ק מו"ח אדמו"ר הזכיר כמ"פ ע"ד המנהג שהי' בליובאוויטש שבמוצאי שמח"ת היו מכריזים "ויעקב הלך לדרכו"¹¹.

(17) פרש"י סנהדרין שם.

(18) ראה פרש"י ויצא לא, נד. אמור כא,

יז.

(19) רפל"ב.

(14) ל"ת עה"פ עקב ח, ג.

(15) תו"א בשלח סה, ד ואילך. לקו"ת צו

יג, ב ואילך. ובכ"מ.

(16) עקב שם.

והענין בזה — בפשטות — שכאשר יוצאים מהעבודות כלליות שבחודש תשרי לעבודות הפרטיות של כל השנה כולה, ובכללות הענין, שיוצאים מתקופת הימים טובים של חודש תשרי להתעסקות בל"ט עובדין דחול בימות החול של כל השנה כולה — אזי אומרים על זה: "ויעקב הלך לדרכו" — שהרי "מעשה אבות סימן לבנים"²⁰.

ומזה מובן, שכשם שהליכת יעקב לדרכו היתה באופן שלקח עמו את כל עניניו, כפי שמפרט בכתוב²¹ "שור וחמור וגו'", ובאופן ד"ויפרוץ האיש מאד מאד"²², ולא רק בענינים רוחניים, אלא גם בענינים גשמיים, והתכלית והעיקר דכל הענינים שהיתה "מטתו שלימה"²³, שהעמיד "דור ישרים יבורך"²⁴, "זרע ברך הוי"²⁵ — כן הוא גם ה"סימן לבנים" בנוגע להציאה מחודש תשרי לכל ימות השנה, שהקב"ה, בורא העולם ומנהיגו, מבטיח, שכאשר תהי' ההליכה בדרך ("הלך לדרכו") שעלי' נאמר "דרכו יחפץ"²⁶, יהי' זה באותו אופן כמו שהי' אצל יעקב.

ויומתק יותר ע"פ מאמר הגמרא בבבא בתרא²⁷ ש"שופרי' דיעקב אבינו מעין שופרי' דאדם הראשון", ש"היתה נשמתו ג"כ כלולה מכל הנשמות שבישראל מעולם ועד עולם"²⁸ — שעפ"ז נמצא שבהליכת יעקב לדרכו בפעם הראשונה היתה כלולה גם נשמתו של כל איש מישראל שעליו אומרים בשנה זו "ויעקב הלך לדרכו", וממנה נמשך הכח וההתעוררות להענין ד"ויעקב הלך לדרכו" בשנה זו.

ט. והנה, בהענין ד"ויעקב הלך לדרכו" — נכלל גם המשך וסיום הפסוק: "ויפגעו בו מלאכי אלקים".

ובפרטיות יותר²⁹ — ע"פ דרשות חז"ל בזה:

במדרש תנחומא³⁰ איתא: "הנה אנכי שולח מלאך³¹, זש"ה³² כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך .. עשה כל המצוות מוסרין לו מלאכים הרבה (ומביא כמה דעות במספר המלאכים) .. וכן אתה מוצא ביעקב .. שנאמר ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים".

(20) ראה תנחומא פרשתנו ט. ב"ר פ"מ, הערה 53.

ו. רמב"ן פרשתנו יב, ו. ועוד. (27) נח, א.

(21) וישלח לב, ו. (28) תניא אגה"ק ס"ז (קיא, סע"ב).

(22) ויצא ל, מג. (29) ראה גם ר"ד כ"ז תשרי, להשלוחים.

(23) ויק"ר פל"ו, ה. פרש"י ויחי מז, לא. (24) תהלים קיב, ב.

(25) ישע"י סא, ט. (30) ס"פ משפטים.

(31) משפטים כג, כ. (32) תהלים צא, יא.

(26) תהלים לז, כג. וראה בהנסמן לקמן

אמנם, בזהר — פנימיות התורה (גם לגבי מדרש)³³, הנקרא גם "מאור שבתורה" [כמבואר במפרשי הירושלמי³⁴ בפירוש המאמר "המאור שבה מחזירו למוטב", דקאי על סודות התורה, שהו"ע פנימיות התורה]³⁵, שלכן נתגלה בו בכל ענין ופירוש ה"מאור" (הפנימיות) שבדבר — מפרש הפסוק "ויפגעו בו מלאכי אלקים" דקאי על הקב"ה:

בסיום וחותרם ספר הזהר³⁶ הובא הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" בסיפור זה: "ר' יצחק היה אזיל בארחא ופגע בי' ר' חייא, א"ל חמינא באנפך דהא במדורא דשכינתא מדורך",

— כיון שהולך "לקבלא אנפוי דשכינתא" [כמבואר במפרשים³⁷ שהלך לרשב"], עליו נאמר במק"א בזהר³⁸ "מאן פני האדון הוי' דא רשב"י"], וכפי שמסיים "תנינן שלוחי מצוה אינן ניזוקין לא בהליכתן ולא בחזרתן, ואנן לאתחזא קמי קב"ה אזלינן, ולא דחילנא" — "א"ל ודאי בכל אתר דישראל שריין, קב"ה בינייהו, וכל אתר דחכימי דרא אזלין, קב"ה אזיל עמהון",

[וכפי שמדייקים מפרשי הזהר³⁹ שבנוגע לישראל נאמר הלשון "שריין", ובנוגע לחכמי ישראל (נשיאי ישראל, ראשי ישראל) נאמר הלשון "אזלין" — ש"הם ב' בחי', בחי' הא' כוללת לכל ישראל, והוא דוקא מקום עמידתן בקבע, וז"ש ישראל שריין, הב' .. לחכימי, והוא אפי' בכל אתר דאזלין דרך עראי"],

"דכתיב כי מלאכיו יצוה לך וגו', מנלן דכתיב ויעקב הלך לדרכו וגו' ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלקים זה".

והיינו, שהזהר מפרש בהענין ד"ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים" — דקאי על הקב"ה, אלא שמביא גם את הפסוק "כי מלאכיו גו'", כיון שהמשכה בנוגע לענין השמירה בעולם דלמטה באה ע"י שלוחים שהם המלאכים, אבל גם ענין זה הוא באופן שהעיקר בזה הוא הקב"ה.

י. ועוד ענין בזה⁴⁰ — מ"ש במק"א בזהר⁴¹ בביאור החילוק בין

כאן. וראה גם נצו"ז לזח"א ט, א (אות ב).

(38) ח"ב לח, א.

(39) ראה פ"י אור החמה.

(40) ראה גם שיחת ג' מרחשון בסופה

(לעיל ע' 168).

(41) ח"א קסה, א.

(33) ראה ה' ת"ת לאדה"ז רפ"ב. לקו"ת

ויקרא ה, ד.

(34) קה"ע לירושלמי חגיגה פ"א ה"ז.

(35) ראה סה"מ תרפ"ט ע' 176. וש"נ.

(36) ח"ג רחצ, א.

(37) ראה פ"י אור החמה ומק"מ לזהר

הפסוק "ויפגעו בו מלאכי אלקים" שנאמר כש"יעקב הלך לדרכו" בבואו מחרן לאחרי גמר עבודתו, להפסוק⁴² "ויפגע במקום" שנאמר ביעקב בלכתו לחרן:

"תא חזי כד נפק יעקב למיהך לחרן בלחודוי הוה דלא אינסיב מה כתיב ויפגע במקום. . השתא דאנסיב והוה אתי בכלהו שבטיין, כביכול משריין עלאין פגעין בי' ואתחננו לי', דכתיב ויפגעו בו, אינון אהדרו למפגע בי'. בקדמיתא איהו ויפגע במקום, השתא אינון ויפגעו בו. . בקדמיתא בלילה בחלמא, השתא בחיזו דעינא וביממא."

כלומר: כאשר יעקב הי' קודם העבודה, ורק הוא לבדו — הוצרך לילך ולחפש כו' עד ש"ויפגע במקום". ולא עוד אלא שגם לאח"ז לא הי' מראה הסולם אלא בחלום; אבל בבואו מחרן לאחרי עבודתו, ביחד עם בניו (שנקראים בכתוב⁴³ בשם "אחיו"), באופן ד"מטתו שלימה", וביחד עם כל עבודתו ופעולתו עד למטה מטה, שזוה"ע ה"צאן"⁴⁴ — אזי אינו צריך לחפש כו', אלא אדרבה: מחפשים אותו, כמ"ש "ויפגעו בו מלאכי אלקים". ולא עוד אלא שאין זה בחלום, אלא בהקיץ.

והענין בזה ע"פ חסידות — כידוע⁴⁵ בענין אתערותא דלעילא שבאה כדי לעורר אתערותא דלתתא, שאינה אלא באופן מקיף, ולא יודעים אם יהי' לה קיום, ויש צורך בכמה השתדלויות כו'; משא"כ כשישנה אתערותא דלתתא, ועד שנעשה "אתר שלים"⁴⁶ — ה"ז ממשיך ומכריח כביכול את האתערותא דלעילא שבערך האתערותא דלתתא, ולאח"ז גם את האתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ע שבערך לאתעדל"ת.

יא. וזוהי כללות ההוראה בהנוגע לכאו"א בעבודה בפועל:

כל זמן שיהודי עובד עבודתו בנוגע לעצמו, הנה ככל שתגדל מעלתו ומעלת עבודתו, הרי כל זמן שהוא יחיד, אזי הסדר הוא באופן ד"ויפגע במקום", היינו, שצריך להשתדלות כדי לפגוע ולפעול במקום, וגם לאחרי ההשתדלות כאשר סוכ"ס פוגע במקום, הרי זה רק באופן של חלום;

אבל כאשר יהודי עובד עבודתו להעמיד עוד יהודי, עוד יהודי ועוד יהודי, וממלא שליחותו באופן המתאים להשליחות שהוטלה עליו, מבלי

(42) ויצא כח, יא.

(43) שם לא, מו ובפרש"י.

ב ואילך.

(44) ראה תו"א ויצא כג, ג. תו"ח שם לח,

(45) זח"ג צ, סע"ב.

ב. וישלח לט, ג ואילך.

הבט על כך שהשליחות שלו היא ב"חרן", רחוק מארץ ישראל — אזי אופן ההמשכה מלמעלה הוא באופן ד"ויפגעו בו מלאכי אלקים", שאינו צריך לחפש ולהשתדל כו', כיון שמלמעלה מציעים לו ("מ'שלֹאֶגַט זיך אָן") עזר וסיוע בעבודתו ובמילוי כל צרכיו, ולא בחלום אלא בהקיץ כו'. וענין זה נוגע לכאו"א מישראל, כולל גם יושבי אוהל — שגם מהם נדרשת העבודה בעולם, כל אחד לפי ענינו ולפי השליחות שמטילים עליו, ובלשון חז"ל⁴⁷ (המובא לעיל בהמאמר⁴⁸) "שגזר עלי' אדה"ר כו'", באיזה "ארץ" ובאיזה קו תהי' התעסקותו.

וזהו נקודת הענין שראינו אצל רבותינו נשיאינו שהדגישו ותבעו ביותר את העבודה עם הזולת, ובאופן שאין נקי מעבודה זו — שכן, ככל שתגדל העבודה בעצמו, ה"ז ע"ד הענין ד"ויפגע במקום" לגבי הענין ד"ויפגעו בו מלאכי אלקים" שנעשה ע"י העבודה עם הזולת.

יב. וענין זה מתבטא גם בהכרזה — שענינה הפרסום ברבים — שמיד לאחרי שמח"ת מתחיל הענין ד"ויעקב הלך לדרכו":

בשמע"צ ושמח"ת נמצאים בנ"י במעמד ומצב הכי נעלה — "יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך"⁴⁹, "ישראל ומלכא בלחודוהי"⁵⁰.

ועל זה ניתוסף בשמח"ת גם הענין ד"כתר תורה" (כמבואר בלקו"ת⁵¹, ונתבאר גם במאמרים הקודמים⁵²), שזהו ענין נעלה יותר מכל הענינים שנמשכו בימים טובים שלפנ"ז.

ולאחרי כל זה, הנה תיכף לאחרי שמח"ת, אומרים ליהודי שממעמד ומצב היותר נעלה — צריך לירד מיד לעבודה דימות החול, באופן ד"ויעקב הלך לדרכו"!

ועל זה מדגישים שהענין ד"ויעקב הלך לדרכו" הוא באופן ד"מה' מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ"²⁶, כידוע⁵³ פירוש הבעש"ט ואדמו"ר הזקן בזה — שזהו גם תוכן הענין ד"ויפגעו בו", שאינו צריך לחפש, כיון שמזמינים לו מלמעלה כו', וכאמור, לא בחלום אלא בהקיץ, ועד לראי' בעיני בשר.

(52) אולי הכוונה למאמר ד"ה ביום השמיני עצרת דיום שמח"ת, שלע"ע לא הגיע לידנו. וראה גם בהשיחה שלפני המאמר ס"ו (לעיל ע' 104). — המו"ל.

(53) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ג ע' תקסא (נעתק ב"היום יום" יד חשון), שם ח"ה ע' קג (נעתק ב"היום יום" י תמוז). ועוד.

(47) ברכות לא, א.

(48) לעיל ע' 173 ואילך.

(49) משלי ה, יז. וראה תו"מ סה"מ תשרי

ע' פב. וש"נ.

(50) ראה זהר ח"א סד, א"ב. רח, ב. ח"ג

לב, א.

(51) דרושי סוכות פב, ג.

וזוהי ההקדמה והכלי להשלימות בזה בנוגע לכללות בניי —
 שתהי' בהגאולה הכללית, בקרוב ממש, ע"י משיח צדקנו.

* * *

יג. בנוגע לסדר העבודה ד"ויעקב הלך לדרכו", הנה אצל תושבי
 המקום (שאינם אורחים) התחיל סדר זה מיד לאחרי שמח"ת, אבל אצל
 האורחים שבאו לכאן לתקופת הימים-טובים וצריכים לנסוע ולחזור
 לביתם — מתחיל סדר זה רק לקראת הנסיעה, ובעיקר בגמר הנסיעה,
 כשכל אחד ואחד מגיע לביתו, משא"כ קודם הנסיעה, נמצאים עדיין
 האורחים במעמד ומצב של יום-טוב אע"פ שכבר עברו הימים-טובים.

וע"ד המדובר בשמחת בית השואבה⁵⁴ בביאור מארז"ל⁵⁵ "כשהיינו
 שמחים בשמחת בית השואבה לא ראינו שינה בעינינו, כיצד שעה
 ראשונה כו' משם לתפלה כו' משם לבית המדרש משם לאכילה ושתי'
 כו' משם לשמחת בית השואבה" — שגם השעות שבהם נמצאים בבית
 הכנסת (לתפלה) ובבית המדרש, וכן השעות שבהם עוסקים באכילה
 ושתי', נכללים ב"שמחת בית השואבה", כי, כאשר נמצאים בתנועה של
 שמחת בית השואבה כדבעי, אזי חדורים כל הענינים בשמחת בית
 השואבה, ועד שאפילו הענינים דאכילה ושתי' — שישנם בכל ימות
 השנה — נעשים חלק משמחת בית השואבה.

וכפי שמצינו בהלכה בנגלה דתורה — שקדושת יוהכ"פ "אהנאי"
 (לא רק לקרבנות המיוחדים ליוהכ"פ, אלא גם) לקרבנות תמידין ומוספין
 (דשבת) שמקריבים ביום זה כמו בשאר ימי השנה כולה⁵⁶.

ומזה נמשך גם בעניני העולם — ולדוגמא: כאשר נוסעים לאיזה
 ענין שיהי', אזי כל הפרטים שבנסיעה זו חדורים בהנקודה התיכונה שהיא
 מטרת הנסיעה.

ומזה מובן גם בנדו"ד — שכיון שהנסיעה היא בשביל עניני יום
 טוב וכיו"ב, אזי נמצאים במעמד ומצב של יום-טוב גם בהימים שלפנ"ז
 ובהימים שלאח"ז, עד לגמר הנסיעה (ע"ד ובדוגמת האכילה ושתי'
 בהימים שבהם התקיימה שמחת בית השואבה שחדורה בהשמחה שבעת
 שאיבת המים).

וכפי שרואים במוחש, שאורח הנמצא שלא במקומו, אינו חוזר

(56) ראה לקו"ש ח"ח ע' 239 הערה 42.

וש"נ.

(54) בתחלתה (לעיל ע' 52 ואילך).

(55) סוכה נג, א.

לסדר החיים המסודרים עד שבא למקומו, ורק אז מתחיל אצלו הסדר הרגיל של כל ימות השנה.

יד. ונמצא, שבהענין ד"ויעקב הלך לדרכו" שלאחרי שמח"ת ישנם חילוקים:

ובהקדמה — שהענין ד"ויעקב הלך לדרכו" ישנו אצל כל אחד ואחד בכל יום ויום: התחלת עבודת היום היא בתפלת הבוקר בבית הכנסת, ולאחרי התפלה הולך "מבית הכנסת לבית המדרש" ללמוד שיעור קבוע בתורה (כפס"ד השו"ע⁵⁷) — שכל זה הוא מעמד ומצב שבבחינת "שמחת תורה"; ולאחרי זה מתחיל הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" — שיוצא לעולם לעסוק בעניני דרך ארץ.

ובכללות השנה — הרי זה במוצאי שמח"ת לאחר הבהלה, שאז מתחיל הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" הכללי, ההליכה הכללית דכל השנה כולה.

ואלה שנמצאים שלא במקומם הגשמי — מצד ענין שקשור עם ראש השנה, אשר הגילוי דראש השנה נמשך בשמחת תורה — הנה אצלם מתחיל הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" בשובם למקומם.

טו. והנה, כשם שבנוגע להענין ד"ויעקב הלך לדרכו" שבמוצאי שמח"ת פשיטא שלוקחים עמהם בתור "צידה לדרך" את שמחת התורה, והיינו, שהשמחה דתורה כמו שהיא, שפורצת כל הגדרים⁵⁸, לוקחים עמהם לדרך — כך גם אצל אלה שאצלם מתחיל הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" ימים אחדים לאח"ז, הרי התנאי בדבר הוא — שלוקחים עמהם את שמחת התורה שפורצת כל הגדרים בשעה שמתחילה אצלם ההליכה לדרכם, כל אחד ואחד בענינו הכללי ובענינו הפרטי.

זאת ועוד: כשם שלאחרי שמח"ת לא יוצאים מיד לימות החול, אלא ישנו הענין ד"אסרו-חג" שהוא ממוצע בינתיים — כך גם אצל אלה שאצלם מתחיל הענין ד"ויעקב הלך לדרכו" ימים אחדים לאח"ז — שבודאי יתן הקב"ה שיהי' באמצע הענין ד"אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח⁵⁹, ע"ד הענין דאסרו-חג כפשוטו שבו נוהגין להרבות קצת

ואילך.

(57) או"ח ר"ס קנה.

(58) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג

(59) תהלים קיח, כז.

באכילה ושתי⁶⁰, היינו, שענין היום-טוב והשמחה שבו יומשך ויהי' ניכר גם בענינים גשמיים.

*

טז. כאשר עומדים ליפרד ("געזעגענען זיך") איש מרעהו — הרי נוסף לך שכבר היתה הפרידה ביחיד עם כל אחד ואחד⁶¹, יש מעלה כאשר הדבר נעשה ברבים⁶², שכן, ע"י צירוף כל הפרטים ניתוסף גם ענין של כלל שלא נמצא בהפרטים — "אור העולה על כולנה" (כמבואר בשער היחוד והאמונה⁶³).

ועי"ז ניתוסף גם שתהי' הפרידה באופן הרצוי — כמבואר בהמאמר⁶⁴ שגם בינתיים, "עד אשר יחזרו ויתראו", יהי' הענין ד"זוכרהו", ולא רק זכרון חיצוני, אלא זכרון בפנימיות, והזכרון בפנימיות יהי' באופן שיבטל את כל המניעות (אפילו מענינים חיצוניים) שהם היפך הזכרון, ועוד זאת — שיקויים מ"ש בהמאמר הענין ד"יחזרו ויתראו".

יז. ויש להוסיף גם מ"ש בסוף המאמר⁶⁵, שמביא מאמרו של ר' שמעון בן יוחאי⁶⁶ על הפסוק⁶⁷ "עמד וימודד ארץ ראה ויתר גוים", "מדד הקב"ה את כל האומות ולא מצא אומה שהיתה ראוי' לקבל את התורה, אלא ישראל",

וממשיך במדרש (אף שלא נעתק בהמאמר, אבל נרמז בהוספת "וכו'"): "מדד הקב"ה כל הארצות ולא מצא ארץ שראוי' לינתן לישראל אלא ארץ ישראל".

וענין זה שייך ביחוד להנוסעים לארצנו הקדושה — שיראו בגלוי את הענין ש"מדד הקב"ה כל הארצות ולא מצא ארץ שראוי' לינתן לישראל אלא ארץ ישראל", שזהו מפני היותה "ארץ אשר גו' עיני הוי' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה⁶⁸", שלכן צריך להיות כל ענין שבה קדוש בקדושה יתירה מקדושת כל עיני בני" בחוץ לארץ — הנה יה"ר שיראו זאת בעיני בשר ובמדידה גשמית.

(65) סה"מ שם ע' 258.

(66) ויק"ר פי"ג, ב. יל"ש חבקוק עה"פ

(רמז תקסג).

(67) חבקוק ג, ו.

(68) עקב יא, יב.

(60) שו"ע אדה"ז אר"ח סתכ"ט סי"ז.

(61) כנראה הכוונה בעת ה"יחידות".

(62) בהתוועדות זו.

(63) פי"ב.

(64) ראה גם ד"ה תני כו' אל יפטר תרפ"ט

(סה"מ תרפ"ט ע' 253).

וזהו התפקיד והשליחות של כפר חב"ד⁶⁹ — שלא זו בלבד שכל אחד ואחד יפעול בענינו הפרטי, ובהענינים דכפר חב"ד, אלא שממנו יפוצו המעיינות דפנימיות התורה בכל ארץ ישראל, וכיון שתכלית הכוונה דפנימיות התורה שממנה יומשך במעשה בפועל בהנהגה יום-יומית באופן המתאים להוראת תורתנו תורת חיים — יפעול חיזוק, הוספה ושלימות בלימוד התורה וקיום המצוות בכל ארץ ישראל, ועי"ז יקויים שתנתן לישראל בפועל.

ועד"ז בנוגע לסיום הדרוש במאמרו של רשב"י: "מדד הקב"ה כל העיירות ולא מצא עיר שראוי שיבנה בית המקדש בה אלא ירושלים", — ולהעיר שבעל המאמר הוא רשב"י, עליו אמר אדמו"ר הזקן שאצלו לא הי' החורבן כלל⁷⁰ —

הנה יה"ר שיהי' בנין בית המקדש בקרוב ממש, ע"י משיח צדקנו, ולמטה מעשרה טפחים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן "אני מאמין", "אבינו מלכנו", "ניע זשוריצי כלאָפּצי", "ופרצת".

(70) פלח הרמון שמות ע' ז.

(69) ראה גם לעיל ע' 170. וש"נ.